

Українська революція (1917–1921) та Тарас Бульба–Боровець

Безперечно, передвісницею Української незалежної держави, проголошеної 24 серпня 1991 року, була Українська Народна Республіка, що народилась 100 років тому. Проїшло ціле століття, а ми знову звертаємо погляд в ті далекі часи, коли Російська імперія намагалась придушити рух українців до волі, до незалежності.

Більшовики незаконно провели Всеукраїнський з'їзд рад і проголосили в Харкові радянську владу. Всією цією агресією проти молоді української держави керував більшовик Антонов-Овсієнко, він за вказівкою Ульянова (Леніна) очолив введення російських окупаційних військ в Україну.

Більшовики чинили всілякі спроби перешкодити прагненню патріотично налаштованої частини молодих українців та інтелігенції до самостійної України.

Їх лідером Ульяновим (Леніним) був даний наказ про наступ на Київ, який очолив кривавий Муравйов. Саме під його керівництвом 29 січня 1918 року було розстріляно 300 крутянських героїв, але їх героїчний опір стримав наступ москалів на столицю, що дало можливість уряду УНР організовано відступити.

Та Російська імперія кинула всі сили на повалення української влади. 29 січня 1918 р. центром ворожих дій став кївський завод "Арсенал". В цей час, коли за Україну билися студенти і гімназисти Києва під Крутами, це підприємство підтримало радянську владу. Цим заворушенням керував Яша Гамарник. Київ горів, обстрілювався з гармат, становище було катастрофічним. На допомогу прибули січові стрільці під керівництвом Євгена Коновальця (в майбутньому голови ОУН) та військо Симона Петлюри. Це полегшило становище, але сили були нерівні. Українське військо неспроможне було протистояти набагато більшому за чисельністю московському ворогу.

Уряд УНР відступив в напрямку Житомира, а згодом і до станції Сарни на Рівненщині.

В цей час на залізничній станції Рівне перебувало багато ешелонів російської армії, а в самому місті стихійно створювались загони під різ-

ними, наче б патріотичними проводами – і анархисти, і червоні. Одним із таких більшовицьких лідерів був Васо Кіквідзе, але потім багато його прихильників перейшло до Центральної Ради УНР. Комендантом Рівного став полковник УНР Володимир Оскілко, а Кіквідзе втік до Сарн зі своїми вояками, але був розгромлений запорізьким куренем Петра Болбочана. В Сарни прибули члени Української Центральної Ради та інші організації УНР. І саме тут, в Сарнах, Центральною Радою було прийнято ряд важливих рішень: закони про Державний герб (тризуб) УНР, про Державний жовто-блакитний прапор, закон про гривню, про громадянство УНР та територіально-адміністративний устрій України, а до цього 24 січня 1918 року був прийнятий четвертий Універсал Центральної Ради. В цей період в Брест-Литовську зібрались країни четвертинного Союзу – Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія, Туреччина, щоб укласти мирний договір з радянською Росією. Туди ж прибула і урядова делегація УНР. Західні країни погодилися визнати незалежний статус Української держави (УНР) і як із суб'єктом міжнародного права 9 лютого 1918 року з УНР був підписаний мирний договір.

Згодом через певний час спільними зусиллями країн четвертинного союзу та військами УНР був визволений Київ і уряд УНР повернувся в столицю. Правда, червона Москва не заспокоїлась і через деякий час ворожі війська знову посунули на Україну.

Так в жорстких боях піднімалась Українська Народна Республіка. Це були трагічні сторінки української історії, але вони живили своїм невгасимим вогнем стійкості і мужності всі наступні покоління. Симон Петлюра, Юрко Тютюнник, Петро Дяченко, ге-

рої Базару стали символами незалежності. Одним з тих, що прийняли цю естафету боротьби за вільну Україну, був Тарас Бульба-Боровець.

Він ще в юності пішов шляхом патріотів УНР, мав з ними зв'язки, набирался у них досвіду. Саме демократична платформа УНР і стала для нього ідеалом. Його активна діяльність по створенню осередку культурно-просвітницького, а потім і військово-патріотичного напрямку привернула увагу діячів Державного центру УНР, що перебував за кордоном (в екзилі), які побачили в ньому сформованого діяча повстанського руху. В роки Другої світової війни Бульба-Боровець був головним командиром УПА «Поліська Січ», потім УПА, УНРА і діяв як представник уряду УНР. Ведучи боротьбу з більшовиками та гітлерівцями, виходив з настанов, директив, планів уряду УНР під керівництвом президента Андрія Лівіцького. Боротьба під проводом Бульби-Боровця була не братовбивча, не боротьба з національними меншинами, без зайвого радикалізму, коли лише одна ідея осявала йому шлях – єднання нації під один український прапор. Цей зв'язок Державного Центру УНР з Бульбою-Боровцем довів живучість ідей, закладених 100 років тому, коли проголошувалась незалежна Українська республіка (УНР).

Знаменно, що 2017 рік за рішенням Президента України і Верховної Ради України визнаний роком Української революції, а за рішенням Рівненської обласної ради 2018 рік визнаний роком Тараса Бульби-Боровця. Отож історія об'єднала ці дві події. Відлік нашої незалежності, безперечно, слід вести від Української Народної Республіки, де були закладені всі основи самостійної держави і через 25 років в Олевській Республіці Бульба-Боровець взяв їх за зразок побудови державного устрою. Пам'ять про героїв УНР і поліського отамана назавжди залишиться в історії і наших серцях.

Алла КУЦ,
член Національної спілки журналістів
України.